

Оцінка інфляції за жовтень 2016 року

У жовтні 2016 року споживча інфляція становила 2.8% м/м, у річному вимірі – прискорилося до 12.4%.

Така динаміка інфляції була очікуваною і відповідає нашому прогнозу, опублікованому в Інфляційному звіті (жовтень 2016), що передбачає повернення показника інфляції в річному вимірі до 12% на кінець поточного року.

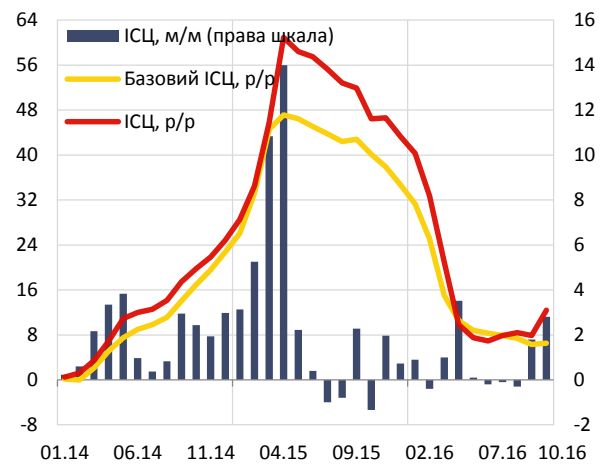
Прискорення інфляції відбулося насамперед за рахунок її небазової складової, тоді як інфляційний тиск, зумовлений фундаментальними чинниками, залишався стриманим.

Так, річна базова інфляція в жовтні становила 6.5% (0.9% м/м), майже не змінившись порівняно з вереснем. Зростання цін на непродовольчі товари, переважно представлені імпортованими товарами, сповільнилося завдяки подальшому зниженню інфляційних очікувань, помірним ефектам перенесення девальвації гривні в серпні-вересні на споживчі ціни, а також високій базі порівняння. Це компенсувало прискорення інфляції продуктів харчування з високим ступенем оброблення, викликане пришвидшенням зростання цін на сирі продовольчі товари. Річне зростання вартості послуг базового ІСЦ у жовтні залишилося практично незмінним.

Основним рушієм небазової інфляції було зростання цін та тарифів, що регулюються адміністративно, яке прискорилося до 30.1% р/р (5.7% м/м). Прискорилося зростання цін на більшість компонентів тарифів ЖКГ. Вагомий внесок мало відображення з початком опалювального сезону підвищення тарифів на опалення (на 52.2% м/м та 82.1% р/р). Крім того, на тлі дії знижки в минулому році збільшилися річні темпи зростання цін на газ: хоча в жовтні порівняно з вереснем ціни на газ не змінилися, у річному вимірі зростання прискорилося до 42%. Також дещо швидшими темпами, ніж у вересні, тривало підвищення цін на тютюнові вироби та алкогольні напої.

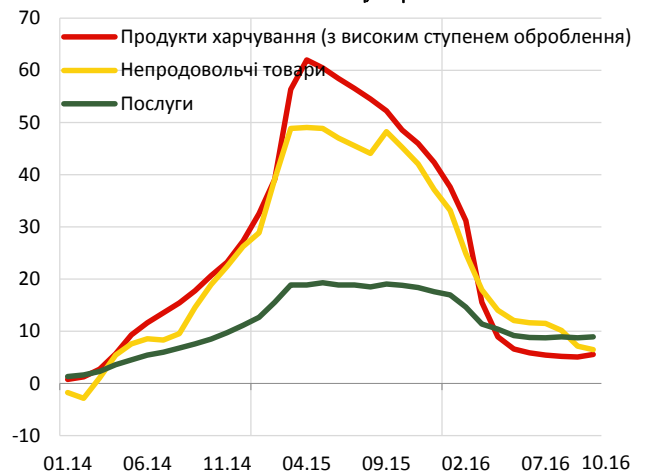
Зростання цін на сирі продовольчі товари прискорилося до 4.5% р/р (2.9% м/м). Прискорення насамперед відображало дію факторів пропозиції. Так, швидкими темпами зростали ціни на яйця у зв'язку з активним їх експортом у країни Близького Сходу в попередні місяці. Очікувано прискорилося зростання цін на м'ясо та м'ясопродукти (окрім свинини) через скорочення поголів'я та зростання виробничих витрат. Ці ж фактори, підсилені підвищенням цін на зовнішніх ринках у попередні місяці, зумовили прискорення зростання цін на молоко та молочні продукти. Додатковим чинником зростання цін на яловичину та окремі молочні продукти було підвищення зовнішнього попиту на українську продукцію. Вплив скасування з 1 жовтня державного регулювання цін на соціально значущі продукти оцінюється як помірний.

Зміна цінних індексів, %

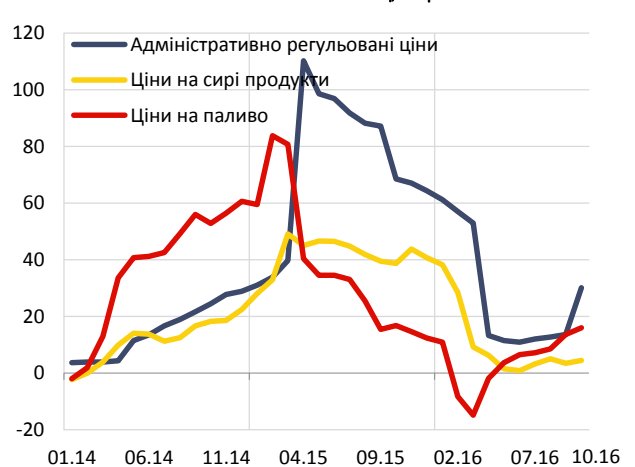
Джерело: ДССУ.

Основні компоненти базового ІСЦ, % річна зміна

Джерело: ДССУ, розрахунки НБУ.

Основні компоненти небазового ІСЦ, % річна зміна

Джерело: ДССУ, розрахунки НБУ.

Ціни на паливо прискорили зростання до 16.0% р/р (1.1% м/м). Це було результатом підвищення цін на нафту на світових ринках наприкінці вересня – у першій половині жовтня внаслідок домовленості країн – членів ОПЕК про замороження видобутку. Прискорилося зростання цін практично за всіма видами палива, що входять до ІСЦ, окрім скрапленого газу. Зростання цін на останній суттєво сповільнилося через скорочення дефіциту цього палива на внутрішньому ринку завдяки диверсифікації його поставок.

У жовтні суттєво прискорилося зростання індексу цін виробників (до 29.2% р/р та 5.4 м/м). Це насамперед спричинено збільшенням тарифів на електроенергію для промислових споживачів. Як наслідок, суттєво прискорилося зростання цін за категорією «постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря».

Також посилюється тиск з боку зовнішніх цін на сировину. Як наслідок, другий місяць поспіль інфляція в добувній промисловості в річному вимірі була високою. Зокрема підвищення цін на коксівне вугілля та нафту на зовнішніх ринках призвело до прискорення зростання внутрішніх цін у добуванні кам'яного вугілля, сирової нафти та природного газу. Це мало наслідком стрімке зростання цін у наступних ланках виробничого процесу, а саме у виробництві коксу та продуктів нафтоперероблення, а також у металургійному виробництві. Додатковим чинником останнього було підвищення світових цін на залізну руду та металобрухт.

Водночас поглибилося зниження цін у виробництві хімічних речовин і хімічної продукції в умовах збереження низхідного цінового тренду на добрива на світових ринках.

Динаміка цін у харчовій промисловості була різноспрямованою. Зокрема сповільнилося зростання цін у виробництві м'яса внаслідок зниження закупівельних цін на свиней у живій вазі. Уповільнилося також зростання цін на цукор на тлі високого врожаю цукрових буряків цього року, хоча таке уповільнення стримувалось активізацією його експорту. Водночас прискорилося зростання цін у виробництві хліба (через збільшення виробничих витрат), а також у виробництві молочних продуктів. Останнє пов'язано зі зростанням світових цін в умовах поживлення зовнішнього попиту на українську продукцію. Як наслідок, зростання цін у харчовій промисловості загалом прискорилося не суттєво.

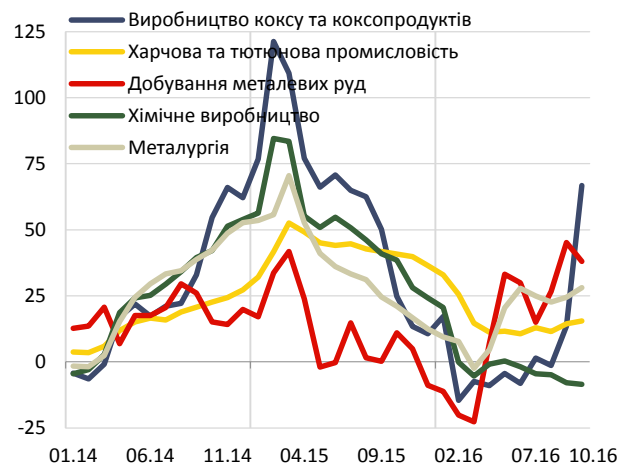
Ураховуючи помірне зростання цін у виробництві харчових продуктів, у цілому вплив зміни цін виробників на споживчі ціни в Україні залишився слабким (додатково див. ["Вплив промислової інфляції на споживчі ціни в Україні" - Інфляційний звіт за липень 2016 року, с. 16-17](#)).

Зміна індексу цін виробників, %

Джерело: ДССУ.

Ціни в окремих галузях промисловості, % річна зміна

Джерело: ДССУ.

Зміна цінних індексів ІСЦ та ІЦВ у 2015 – 2016 роках													
Компоненти споживчого кошика (за класифікацією Національного банку України)													
	частка ІСЦ, %	у річному вимірі, %											зміна за жовтень 2016 року, %
		2015 рік	2016 рік										
			січень	лютий	березень	квітень	травень	червень	липень	серпень	вересень	жовтень	
Індекс споживчих цін	100.0	43.3	40.3	32.7	20.9	9.8	7.5	6.9	7.9	8.4	7.9	12.4	2.8
Базова інфляція	46.8	34.7	31.3	25.1	15.0	10.6	8.8	8.3	7.9	7.4	6.3	6.5	0.9
Небазова інфляція*	53.2	49.7	46.9	38.5	25.2	9.4	6.4	5.9	7.7	9.0	9.0	17.2	4.3
сирі продукти	28.3	40.7	38.3	28.4	9.2	6.2	1.6	0.8	3.2	5.0	3.5	4.5	2.9
адміністративно регульовані тарифи та ціни	22.5	64.4	61.2	57.0	53.0	13.3	11.4	10.9	12.0	12.7	13.6	30.1	5.7
паливо	2.4	12.5	11.1	-8.2	-14.7	-1.9	3.7	6.5	7.2	8.6	13.6	16.0	1.1
Окремі компоненти споживчого кошика (за класифікацією ДССУ)													
Продукти харчування та безалкогольні напої	50.8	41.5	38.1	29.7	11.4	6.9	3.9	3.2	4.4	5.1	4.2	4.9	1.8
Алкольні напої, тютюнові вироби	6.9	22.7	15.1	9.8	7.7	8.8	9.9	10.2	11.0	12.4	12.3	14.2	2.2
Одяг і взуття	7.1	35.0	31.5	26.1	23.0	19.6	18.4	18.2	19.7	17.1	9.2	8.1	2.5
Житло, вода, електроенергія, газ та інші види палива, у т. ч.:	11.3	103.0	103.4	100.8	104.3	17.0	13.3	12.1	13.8	14.3	15.8	44.4	7.5
квартирна плата	1.3	5.4	5.3	5.3	5.4	6.6	6.8	6.1	7.6	7.1	10.4	10.6	0.3
водопостачання	0.0	23.0	36.5	36.3	37.0	37.2	28.6	19.9	17.7	27.9	29.8	37.1	5.7
гаряча вода	0.4	55.8	55.8	55.6	55.5	55.5	8.0	0.5	59.5	61.0	60.8	69.9	5.9
природний газ	2.3	273.0	273.0	273.0	273.0	0.0	-4.3	-4.3	-4.3	-4.3	-4.3	42.0	0.0
центральне опалення	1.8	78.7	77.8	77.5	77.7	77.8	78.2	78.2	78.4	78.4	78.4	82.1	52.2
Транспорт	5.1	20.4	18.5	1.8	-4.2	2.5	5.1	5.2	5.4	6.0	8.5	10.0	0.8
Зв'язок	3.3	7.0	6.7	5.8	4.2	4.7	4.2	4.1	3.9	3.7	3.2	1.5	0.0
Освіта	1.3	24.2	24.2	20.5	19.2	17.5	16.5	16.1	15.9	15.5	13.8	13.8	0.5
Окремі компоненти ІЦВ													
	частка ІЦВ, %**	у річному вимірі, %											зміна за жовтень 2016 року, %
		2015 рік	2016 рік										
			січень	лютий	березень	квітень	травень	червень	липень	серпень	вересень	жовтень	
Індекс цін виробників	100.0	25.4	21.2	17.4	10.5	10.1	16.4	15.7	18.3	18.9	19.6	29.2	5.4
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	12.3	17.6	12.7	11.8	8.7	10.3	37.9	35.3	27.9	34.5	44.6	46.8	0.8
Добування кам'яного вугілля	2.6	-0.8	3.5	21.5	20.7	21.2	20.7	11.0	9.9	7.9	2.5	15.3	6.4
Добування сирої нафти та природного газу	3.9	120.3	89.4	98.2	70.4	-11.5	47.5	51.0	51.0	52.2	65.3	72.4	5.2
Добування металевих руд	5.7	-8.9	-11.2	-20.1	-22.7	6.9	33.2	29.9	15.0	26.6	45.2	38.0	-3.2
Переробна промисловість	68.4	23.8	21.3	13.2	6.2	7.2	12.0	13.1	14.0	13.0	15.4	18.1	2.4
Виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів	23.6	36.4	32.9	25.5	14.7	11.3	11.6	10.7	13.0	11.5	14.4	15.5	1.5
Виробництво коксу та продуктів нафтоперероблення	3.5	4.7	-2.3	-20.6	-10.1	-13.4	-8.6	-6.6	8.8	5.9	23.2	52.5	22.7
Виробництво хімічних речовин і хімічної продукції	4.3	24.2	20.6	-0.1	-5.3	-0.9	0.4	-1.9	-4.5	-4.9	-7.9	-8.5	-0.9
Виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції	5.2	29.6	26.1	17.9	9.1	7.7	7.1	7.7	7.5	8.2	9.8	10.2	0.4
Металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів, крім виробництва машин і устаткування	18.5	12.4	9.4	7.7	-2.4	4.6	20.4	27.8	25.0	22.6	24.5	28.1	2.1
Виробництво автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів та інших транспортних засобів	2.6	15.5	22.1	13.0	11.9	13.3	15.2	10.3	11.3	11.3	12.1	11.5	-0.5
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	19.3	33.2	24.5	32.5	23.6	17.8	18.9	14.4	24.4	27.0	19.8	51.2	15.3

* Розрахунки Національного банку України на підставі даних ДССУ, уточнені дані. Сума внесків компонентів ІСЦ може відрізнятися від загального ІСЦ за рахунок застосування динамічних ваг відповідно до методології ДССУ та округлення.

** Частка компонентів у ІЦВ розрахована на основі даних ДССУ щодо обсягу реалізованої промислової продукції за видами діяльності за 2015 рік.